

Avrupa Birliđi Açıklaması – Uluslararası Çalışma Konferansı

(10 Haziran-21 Haziran 2019)

Standartların Uygulanması Komitesi

Türkiye Cumhuriyeti, Sözleşme 87 – 12 Haziran 2019, Cenevre

– RESMİ VERSİYON KONUŞMA METNİDİR–

Uluslararası Çalışma Konferansı

108. Oturum

(10 – 21 Haziran 2019)

Standartların Uygulanması Komitesi

Türkiye Cumhuriyeti

C87 – Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi, 1948 (No. 87)

AB Açıklaması

Teşekkürler, sayın başkan.

Konuşmamı Avrupa Birliđi ve Üye Devletleri adına yapıyorum.

Avrupa Ekonomik Alanı üyesi, Avrupa Serbest Ticaret Birliđi (EFTA) ülkesi Norveç de bu açıklamayı desteklemektedir.

İnsan Hakları Stratejik Çerçevemizin parçası olarak sekiz temel Sözleşme'nin dünyanın her yerinde onaylanmasının ve uygulanmasının geliştirilmesi amacına bağlıyız ve örgütlenme özgürlüğü, toplu iş sözleşmesi hakkına büyük önem veriyoruz. Bu çerçevede, ILO 87 ve 98 Nolu Sözleşmelere riayet etmek zaruridir.

Türkiye AB'nin önemli bir ortağı ve aday ülkesidir. Mart 2019'da Brüksel'de gerçekleştirilen son AB-Türkiye Ortaklık Konseyi toplantısında, AB [yetkilileri] AB-Türkiye ilişkilerinin önemini bir kez daha teyit etti.

AB ve Üye Devletleri 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimini derhal ve sert bir biçimde kınamıştır. Ancak-üzerinden geçen üç yılın ardından ve Olağanüstü Hal'in kaldırılmasına rağmen-bizler temel haklar ve hukukun üstünlüğü alanlarına ve sivil toplumun karşılaştığı yaygın tutuklama, bilhassa da gösteri ve diğer toplanma biçimlerinin tekrar tekrar yasaklanmasına dair süre giden ve derin kaygı

verici durumla ilgili endişeliyiz. Ayrıca, Olağanüstü Hal İşlemlerini İnceleme Komisyonu'nun darbe girişiminin ardından gerçekleştirilen yaygın ölçekli ve işlemlerine kolektif bir şekilde uygulanmasından haksız bir şekilde etkilenenler bakımından etkili bir başvuru yolu olmasının sağlanmasının önemini de vurgularız.

Mevcut durumla yani örgütlenme özgürlüğü ve toplu iş sözleşmesine dair 87. Nolu Sözleşme ile ilgili olarak, işverenler, çalışanlar ve hükümetler arasında sosyal diyalog ve güven oluşmasına yardımcı olacak bir ortamın varlığının sosyal ve ekonomik istikrar için elzem olduğunu vurgulamak isteriz.

Protestolardan dolayı (buna İstanbul'daki yeni havalimanı inşaatındaki çalışma ve yaşam koşullarına olanlar da dahil) son dönemde sendika üye ve yöneticilerine yönelik gerçekleştirilen tutuklamalardan aynı zamanda sendika yöneticilerine yönelik pasaport iptali ve gösteri, basın açıklanması vb. diğer medeni hakların kısıtlanmasından kaygılıyız. Hala yargılamaların devam ettiğini anlıyoruz ve mahkeme kararlarının hukukun üstünlüğüne dayalı ve Türkiye'nin onayladığı 87 ve 98 Nolu ILO Sözleşmelerine riayet eder şekilde verilmesini ümit ediyoruz.

Çalışanlar kamu sektörü de dahil sendikalaşma ve kendi seçtikleri organizasyonlara katılma hakkı olmalıdır. KESK'in [bu yönlü] kısıtlamaların Türkiye'deki kamu çalışanlarının hala 1/6'sını etkilediği iddiasını gereğince dikkate alıyoruz. Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının Uygulanmasına İlişkin Uzmanlar Komitesi (CEACR) daha önceki yorumlarında hükümetten hali hazırda 4688 sayılı yasanın değiştirilmiş versiyonununun 15. Maddesinin gözden geçirmesini talep etmiştir. Bu nedenle, 87. Nolu Sözleşme ile uyumlu olmayan sendikalaşma hakkına dair kısıtlamanın kaldırılması ve yargı ve güvenlik iş kolları yanı sıra üst düzey kamu görevlileri dahil tüm kamu görevlilerinin sendika kurma ve sendikaya katılma hakkının sağlanması için hükümetten bu yasayı değiştirmesi için gerekli önlemleri alması çağrısında bulunuyoruz. Çalışanların kendi seçtikleri sendikalara katılma konusunda özgür olması ve bu bakımdan işverenlerinden herhangi bir baskıya maruz kalmaması gerektiğini de vurgularız.

Ayrıca, hükümet yetkilileri sendikaların program ve organizasyonuna müdahale etmemelidir. CEACR raporuna göre-doğrudan Cumhurbaşkanlığı ofisine karşı sorumlu olan bir kurum olan-Devlet Denetleme Kurulu istedikleri herhangi bir zaman sendika ve meslek örgütlerini inceleme ve de denetleme gibi son derece geniş yetkilerle donatılmıştır. ITUC'a göre, bu Kurulun ilgili sendika ve meslek örgütlerinin yönetimlerini görevden alma yetkisi bulunmaktadır. CEACR raporu bu yetkilerin yıllık mali raporların talep edilmesinin ötesine geçmemesini ve hiçbir durumda sendikaların içişleyişine müdahale edecek şekilde kullanmamasını hatırlatır aksi takdirde bu durum Sözleşme ile uyumsuz olacaktır. Bu nedenle, Devlet Denetleme Kurulunun rolü ve gerçekleştirdiği faaliyetlerle-gerçekleştirdiği inceleme ve sonuçları-ile ilgili daha fazla bilgi talep ediyoruz.

Ayrıca, işçi örgütlerinin örgütlenme faaliyetlerini hükümetin müdahalesi olmaksızın gerçekleştirme hakkını haksız şekilde ihlal edecek biçimde uygulanan 6356 Sayılı Yasanın 63. Maddesi ve 678 Sayılı KHK ile ilgili de kaygılarımızı ifade ederiz. Komite Anayasa Mahkemesi tarafından anayasaya aykırı bulunmalarına rağmen bu metinlere bağlı olarak bir dizi grev ertelemesinin gerçekleştiğini hatırlatır. Bu iki yasanın uygulanmasına ilişkin hükümetten daha fazla bilgi talep ediyoruz.

Son olarak, darbe girişiminin ardından kamudaki görevinden ihraç edilen çok sayıdaki sendika üyesi ve kapatılan sendikalara ilişkin oldukça ağır ve belirsiz durumu vurgulamak isteriz. İnceleme Komisyonunun durumlarının incelenmesini isteyen tüm organizasyon ve sendika üyeleri bakımından erişilebilir olması, bahse konu kararları inceleyen idare mahkemelerinin ihraç ve kapatma gerekçelerini dikkatlice ele almasının sağlanması son derece önemlidir. Bu Komisyonun çalışmalarıyla bilhassa kapatılan sendikalar tarafından yapılan başvurular, Komisyonun incelediği

başvurusu sayısı ve sonuçları ile ilgili daha fazla bilgi edinmeyi isteriz. Kamudan ihraç edilen sendikacılarla ilgili olarak, olağanüstü hal kapsamındaki işlemlerden etkilenen kişilere dair dosyaların çoğunun ele alınmamış olmasından ve çok az orandaki iadelerden (Mayıs 2019 itibariyle % 7,5) kaygılıyız.

Türkiye'deki tüm çalışan ve işverenlerin 87. Nolu Sözleşme kapsamındaki haklarını kullanabilmeleri için Türkiye hükümetini şiddet, ayrımcılık, baskı veya tehditlerden uzak bir iklim yaratmaya çağırıyoruz.

AB ve Üye Devletleri Türkiye ile işbirliğine devam edecek ve duru yakından takip edecektir.

Teşekkürler, sayın Başkan.